
KADERSTELLEND

BRIEF VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

KADERBRIEF BEZUINIGINGEN 2013

Aan de voorzitter van de gemeenteraad

Geachte voorzitter,

Inleiding

Sinds vorig jaar is sprake van een wereldwijde economische crisis. Om de gevolgen van de crisis te minimaliseren heeft de rijksoverheid maatregelen genomen die het begrotingstekort flink hebben vergroot. Dit tekort zal de komende jaren wellicht weer moeten worden aangevuld met als gevolg bezuinigingsmaatregelen.

Op rijksniveau worden op dit moment allerlei maatregelen, lees bezuinigingen, voorbereid. Eén van de posten waarop bezuinigd gaat worden is het gemeentefonds. Gesproken is over een korting van 3 miljard. Voor uw begrip, dat is ongeveer 20% van de huidige algemene uitkering. De werkelijke omvang zal op een later moment, wellicht pas eind 2010, bekend zijn.

Probleemstelling

In 2011 dient een begroting te worden overlegd die (meerjarig) sluitend is. Op grond van de septembercirculaire 2009 is berekend dat bij ongewijzigd beleid een tekort ontstaat van 1,1 miljoen in 2013. Nieuwe bezuinigingen van het rijk op het gemeentefonds zouden het tekort kunnen verhogen tot 4,6 miljoen.

Voorshands wordt er van uitgegaan dat dit "rampscenario" zich niet zal voltrekken en dat door aanvullende kortingen op het gemeentefonds een tekort ontstaat van maximaal 3 miljoen. De werkelijke omvang is voorlopig nog onzeker.

In opdracht van uw raad hebben wij uitgezocht waar voor u de keuzemogelijkheden liggen om toch te komen tot een sluitende meerjarenbegroting. Om een indruk te krijgen waar uw prioriteiten liggen, hebben wij gesprekken gevoerd met de fracties van uw raad, behalve met de fractie van GroenLinks. Het resultaat van ons onderzoek treft u aan in deze brief.

De mogelijkheden voor het terugbrengen van het begrotingstekort zijn echter beperkt. Vele uitgaven zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar en lastenverhogingen voor de burger zijn ook moeilijk, mede gelet op de effecten, die de economische crisis sowieso al voor de burger heeft.

Welke mogelijkheden zijn er voor een sluitende (meerjaren)begroting.

Het tekort in de (meerjaren)begroting kan op de volgende manieren worden teruggebracht:

- verminderen bestaand beleid (terugbrengen van taken en uitgaven)
- verhoging lokale heffingen (kostendekking, marktconforme tarieven, belastingverhogingen)

- lagere lasten door loonsomreductie (minder personeel) die voortvloeien uit taakafstoting en/of het verlagen van ambities (serviceniveau aanpassen).
- externe gerichtheid (samenwerking met andere gemeenten of derden, externe subsidiemogelijkheden, inspelen op “private”ontwikkelingen en initiatieven)
- “technische” wijzigingen (o.a. inzet reserves voor versnelde afschrijvingen waardoor ruimte voor nieuw beleid ontstaat, verzilveren van stille reserves)

De politieke afweging zal zich op dit moment vooral moeten toespitsen op de keuze om bestaand beleid te verminderen en/of lokale heffingen te verhogen. Een eventuele loonsomreductie is een gevolg van deze keuzes.

Om deze afweging in uw raad mogelijk te maken, hebben wij deze mogelijkheden in beeld gebracht. Het totaal aan mogelijkheden overtreft het te bezuinigen bedrag in ruime mate waardoor er ook daadwerkelijk een keuze mogelijk is.

Besparingen door “externe gerichtheid” kunnen moeilijk op voorhand worden gekwantificeerd. Daarom zijn die in financiële zin niet meegenomen.

“Technische wijzigingen” zijn niet afhankelijk van politieke keuzen, maar hebben wel tot gevolg dat er begrotingsruimte ontstaat.

In dit voorstel hebben we 2 scenario’s uitgewerkt te weten de situatie waarin een structureel begrotingstekort van 1,1 miljoen structureel in 2013 moet worden gedicht (= scenario 1) en de situatie waarin we uitgaan van een begrotingstekort van 3 miljoen structureel in 2013 (= scenario 2).

In tabel.

Categorie		Scenario 1. bezuiniging 1,1 miljoen (bedrag x 1.000)	Scenario 2. be- zuiniging 3 mil- joen (bedrag x 1.000)
Verminderen bestaand beleid	Taakstelling op inkoop	100	200
Verminderen bestaand beleid en/of verhogen van lokale hef- fingen	Verminderen be- staand beleid mo- gelijkheden (tabel 1)	672	1.637
	Inkomstenverhoging mogelijkheden (Ta- bel 2)	395	850
	Totaal mogelijk	1.067	2.487
	Totaal noodzakelijk	600	1.880
Loonsomreductie	Loonsomreductie naar rato van ver- mindering van las- ten van bestaand beleid in scenario 2	0	520
Technische wij- zigingen	Vast bedrag, zie bijlage 3	400	400
Externe gericht- heid	Bedrag nog niet gekwantificeerd	p.m.	p.m.
Totaal		1.100	3.000

Keuzemogelijkheden om bestaand beleid te verminderen en/of lokale heffingen te verhogen.

1. Keuzemogelijkheden per programma.

Per programma is een analyse gemaakt van de beïnvloedbaarheid van de posten. Zo zijn kapitaallasten en apparaatskosten op programmaniveau niet (op korte termijn) beïnvloedbaar. Nagegaan is waar de keuzemogelijkheden van de gemeente liggen. In de analyse is een onderscheid gemaakt tussen wettelijke en bovenwettelijke taken. De gemeente kan, in tegenstelling tot wettelijke taken, zelf beslissen om bovenwettelijke taken wel of niet uit te voeren. Het is een beleidskeuze van de raad deze taken te continueren of hierop te bezuinigen.

Bij de voorstellen hebben wij ons laten leiden door de uitkomst van de gesprekken, die wij met uw raad(fracties) hebben gehouden.

Bezuinigingen bij het Rijk kunnen ook leiden tot het verminderen van wettelijke taken. Omdat nog onduidelijk is waar het Rijk op bezuinigt, wordt hier verder niet op ingegaan.

2. Keuzemogelijkheden voor het verhogen van lokale heffingen

Ons college ziet voor het verhogen van de lokale heffingen de volgende mogelijkheden deze te verhogen tot een bedrag van € 395.000 in scenario 1 en € 850.000 in scenario 2. Een specificatie treft u aan in de bijlage 2.

De consequenties van de voorstellen voor de burger zijn doorgerekend: Voor een gezin met een woning in eigendom betekenen de voorstellen in scenario 1 een gemiddelde lastenverhoging van in totaal € 20,65 per jaar en in scenario 2 van in totaal € 37,50 per jaar. Uitgedrukt in percentage gemiddelde lastenverzwaring is dit in scenario 1 3,5% ten opzichte van de gemiddelde lastendruk in 2009 en in scenario 2 6,3%.

Ons college ziet, voor het maken van beleidkeuzes, de volgende mogelijkheden om te bezuinigen en/of de lokale heffingen te verhogen.

Mogelijkheden tot bezuinigen		
Programma	Bezuiniging scenario 1	Bezuiniging scenario 2
Bestuurlijke organisatie	50.000	50.000
Veiligheid	0	30.000
Verkeer en vervoer	10.000	10.000
Beheer openbare buitenruimte	110.000	200.000
Onderwijs en peuterspeelzaalwerk	60.000	200.000
Sociale voorzieningen en werkgelegenheid	40.000	130.000
Volksgezondheid en milieu	10.000	20.000
Welzijn, cultuur en sport	200.000	720.000
Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	2.000	2.000
Economische Zaken, Toerisme en Recreatie	30.000	80.000
Havens	0	5.000
Dekkingsmiddelen	130.000	130.000
Kostenplaatsen	30.000	60.000
<i>Subtotaal</i>	<i>672.000</i>	<i>1.637.000</i>
Mogelijkheden om lokale heffingen te		

verhogen		
Leges Publiek	0	0
Horecaterrassen	0	0
Begrafenisrechten	125.000	125.000
Bouwvergunningen	0	0
Havengelden	50.000	125.000
OZB	0	140.000
Rioolheffing	120.000	120.000
Afvalstoffenheffing	60.000	60.000
Toeristenbelasting	10.000	60.000
Vermakelijkhedenretributie	30.000	60.000
Reclamebelasting	0	20.000
Parkeerbelasting	0	90.000
Hondenbelasting	0	40.000
Baatbelasting	0	0
Precario	0	10.000
Forensenbelasting	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>395.000</i>	<i>850.000</i>
<i>Totaal</i>	<i>1.067.000</i>	<i>2.487.000</i>

In de bijlagen 1 en 2 zijn de voorstellen verder toegelicht.

Argumenten voor / tegen.

Bij de keuze van de onderwerpen waarop kan worden bezuinigd, hebben wij ons vooral laten leiden door de input van de raad(fracties) en door de maatschappelijke effecten van de eventueel te nemen maatregelen.

Communicatie

De exacte uitwerking van de plannen vindt in een later stadium plaats. Communicatie is daarbij belangrijk; de uitwerking van de maatregelen zal plaatsvinden in overleg met de direct betrokkenen.

Overig

De hiervoor genoemde bedragen zijn gebaseerd op het begrotingsjaar 2013. Bij de uitwerking van de bezuinigingsmaatregelen wordt in beeld gebracht met ingang van wanneer de maatregelen (in de loop naar 2013 toe) zouden kunnen worden genomen.

Omdat de algemene uitkering ook niet ineens voor het hele bedrag wordt gekort, verwachten we dat in de tussenliggende periode geen grote tekorten ontstaan. Als dekkingsmiddel voor een eventueel tussentijds tekort kan (een deel van) de algemene reserve worden ingezet.

Voorstel

Wij stellen u voor om deze kaderbrief bezuinigingen 2013 als uitgangspunt te hanteren voor de op te stellen kadernota / meerjarenbegroting 2011 - 2014 en richtinggevend uitspraken te doen over beleidskeuzes en lokale heffingen op basis waarvan het college de kadernota / meerjarenbegroting 2011 - 2014 kan voorbereiden.

Enkhuizen, 26 januari 2010

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van E n k h u i z e n

De secretaris,

(R.M. Reus)

De burgemeester

(J.G.A. Baas)